

GIẢI PHÁP TRIỂN KHAI ĐÀO TẠO KIẾN THỨC NĂNG SUẤT CHẤT LƯỢNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC KHỐI NGÀNH TÀI CHÍNH - NGÂN HÀNG

● ĐOÀN HƯƠNG QUỲNH - BẠCH THỊ THANH HÀ - NGUYỄN THỊ BẢO HIỀN

TÓM TẮT:

Tại Việt Nam, tăng năng suất chất lượng trong bối cảnh ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển dịch cơ cấu kinh tế đang được đặt ra như một yêu cầu cấp thiết đối với các doanh nghiệp nhằm mục tiêu duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế cao và bền vững. Để đạt mục tiêu này, việc đào tạo nguồn nhân lực trong lĩnh vực Tài chính - Ngân hàng về kiến thức năng suất chất lượng là cần thiết. Bài viết trình bày sự cần thiết đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên ngành Tài chính - Ngân hàng. Trên cơ sở về thực trạng và nhu cầu đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên ngành Tài chính - Ngân hàng, bài viết đưa ra một số giải pháp nhằm triển khai đào tạo kiến thức năng suất và chất lượng cho sinh viên đại học khối ngành Tài chính - Ngân hàng một cách hiệu quả.

Từ khóa: năng suất chất lượng, đào tạo năng suất chất lượng, sinh viên ngành Tài chính - Ngân hàng, giải pháp triển khai đào tạo.

1. Sự cần thiết đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên ngành Tài chính - Ngân hàng trong các trường đại học

Ngành Tài chính - Ngân hàng (TC-NH) luôn đóng một vai trò quan trọng được coi là huyết mạch của nền kinh tế. Nguồn nhân lực trong lĩnh vực TC-NH hiện diện trong tất cả các lĩnh vực của nền kinh tế, đồng thời họ đảm nhiệm các hoạt động từ nghiên cứu, tham mưu cơ chế chính sách, quản lý các chương trình, dự án nghiên cứu triển khai, áp dụng tiến bộ khoa học công nghệ, đổi mới

sáng tạo, quản lý tài chính cho hoạt động sản xuất, kinh doanh của các tổ chức, doanh nghiệp. Hiện nay, việc đào tạo năng suất và chất lượng cho sinh viên ngành TC-NH còn rất hạn chế, chủ yếu lồng ghép trong một số nội dung của các môn học có liên quan như quản trị khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo, tài chính doanh nghiệp, tài chính công,... dưới dạng lý thuyết. Do vậy, việc xây dựng một học phần về năng suất chất lượng gắn lý luận với thực tiễn cho sinh viên khối ngành TC-NH là hết sức cần thiết.

2. Thực trạng nhu cầu đào tạo năng suất chất lượng cho sinh viên ngành Tài chính-Ngân hàng trong các trường đại học ở Việt Nam

Để thu thập dữ liệu khảo sát, nhóm nghiên cứu thực hiện khảo sát về thực trạng và nhu cầu đào tạo năng suất chất lượng. Số lượng phiếu điều tra được khảo sát gồm 1.300 phiếu phân bổ cho các đối tượng bao gồm người sử dụng lao động, các cán bộ quản lý và giảng viên các trường đại học, sinh viên và cựu sinh viên ngành TC-NH ở một số các trường đại học có ngành đào tạo TC-NH. Trong số 1.300 phiếu khảo sát, bao gồm: nhà quản lý và giảng viên các trường đại học (500 phiếu), các nhà quản lý doanh nghiệp (300 phiếu) và sinh viên các trường đại học (500 phiếu). Hình thức khảo sát bao gồm phỏng vấn trực tiếp tại các doanh nghiệp, ngân hàng, các trường đại học và thực hiện khảo sát qua bảng hỏi trực tiếp và online. Quá trình khảo sát được tiến hành với các trường đại học, doanh nghiệp trên cả 3 miền Bắc, miền Trung và miền Nam.

Kết quả khảo sát cho thấy việc đào tạo về quản lý năng suất và chất lượng rất cần thiết. Năng suất chất lượng là yếu tố có vai trò quyết định đến hiệu quả hoạt động và sự thành công của các tổ chức, doanh nghiệp. Đối với sinh viên, đặc biệt là đối với đối tượng sinh viên ngành TC-NH, trong bối cảnh ngành này đặt ra những yêu cầu khắt khe về sự chính xác, hiệu quả và quản lý rủi ro, việc trang bị cho sinh viên những kiến thức và kỹ năng về quản lý năng suất và chất lượng giúp các em nắm bắt nhanh chóng các xu hướng mới trong ngành và thích ứng với sự biến động của thị trường tài chính. Điều này không chỉ làm tăng khả năng tiếp cận cơ hội nghề nghiệp, mà còn đảm bảo sinh viên có thể tự tin và linh hoạt khi bước vào thị trường lao động, đóng góp tích cực vào sự phát triển của các tổ chức tài chính và ngân hàng trong tương lai.

3. Giải pháp triển khai đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên đại học khối ngành Tài chính ngân hàng

Nghiên cứu khảo sát thực trạng đào tạo và nhu cầu đào tạo năng suất chất lượng cho đối tượng

sinh viên ngành TC-NH ở Việt Nam cho thấy sự cần thiết cũng như nhu cầu đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên ngành TC-NH là có cơ sở. Theo đó, học phần đào tạo năng suất chất lượng cần trang bị đầy đủ những kiến thức căn bản, có hệ thống về năng suất chất lượng và quản lý năng suất chất lượng. Đồng thời, kiến thức về năng suất chất lượng đào tạo cho sinh viên ngành TC-NH cần phù hợp với đặc thù của chuyên ngành đào tạo nhằm phát huy kỹ năng đo lường, phân tích và đánh giá năng suất chất lượng. Ngoài ra, cần lựa chọn các công cụ cải tiến và nâng cao năng suất, cũng như tiêu chuẩn quản lý chất lượng phù hợp có thể vận dụng trong lĩnh vực TC-NH. Trên cơ sở kết quả nghiên cứu, nhóm tác giả đề xuất giải pháp trên các góc độ: (1) Chính phủ triển khai rộng rãi chương trình năng suất, hỗ trợ cho các hoạt động đào tạo năng suất chất lượng; (2) Các trường đại học đưa vào chương trình, cập nhật nội dung chương trình chuẩn quốc tế; (3) Sinh viên có tư duy năng suất.

(1) Trên góc độ Chính phủ:

Chính phủ cần xem xét việc đưa chương trình đào tạo năng suất chất lượng trở thành chương trình nhận thức quốc gia về chất lượng và năng suất, đồng thời thiết lập các cơ chế tiếp cận toàn quốc bao gồm không chỉ ở các trường đại học mà cần tiến hành tại tất cả các doanh nghiệp, tác động trực tiếp đến lực lượng lao động thông qua giáo dục và đào tạo kỹ thuật và dạy nghề.

Điều quan trọng phải lưu ý đến 3 giai đoạn của một phong trào quốc gia, tức là nhận thức, hành động và quyền làm chủ, đồng thời xem xét vai trò của nâng cao năng suất chất lượng trong từng giai đoạn. Xây dựng một phong trào quốc gia là một công việc lâu dài và phải tiếp tục trong hơn một thập kỷ hoặc hơn, với tầm quan trọng ngày càng tăng. Một đất nước thậm chí phải mất nhiều năm để nâng cao nhận thức về năng suất chất lượng và chuyển sang giai đoạn hành động bằng cách giới thiệu các chương trình cụ thể tương ứng với từng lĩnh vực hoạt động (ví dụ: dự án công ty mẫu, chương trình tư vấn quản lý cho

các công ty). Sau đó, chuyển sang giai đoạn sở hữu để khuyến khích các công ty dẫn đầu phong trào nâng suất chất lượng.

Về mặt tài chính, chính phủ nên có sự hỗ trợ các chương trình đào tạo về năng suất chất lượng trong thời gian tới. Ngoài ra, chính phủ cần thúc đẩy tầm quan trọng của việc hợp tác về đào tạo năng suất chất lượng giữa các trường đại học với nhau, giữa các trường đại học với các doanh nghiệp và giữa các doanh nghiệp với doanh nghiệp. Cần khuyến khích các doanh nghiệp có thể phát triển hệ thống năng suất chất lượng của riêng mình và các chuyên gia tư vấn quản lý có năng lực được nuôi dưỡng và nhân rộng trong nước. Việc trao giải thưởng đối với những nghiên cứu về năng suất chất lượng có thể kích thích sự quan tâm đến các phương pháp hay nhất và thúc đẩy sự phát triển trong tất cả các lĩnh vực. Hệ thống chứng nhận về trình độ chuyên môn cũng có thể hữu ích trong việc giữ chân các chuyên gia trong nước có năng lực và khích lệ các nhà khoa học có nhiều công trình nghiên cứu hơn nữa. Ngoài ra, Chính phủ cần xây dựng chiến lược thu hút FDI, nhắm vào các công ty đa quốc gia đã nắm vững các thực hành về năng suất chất lượng để có thể tận dụng kiến thức và nguồn lực của họ trong quá trình đào tạo và ứng dụng thực tế tại Việt Nam.

(2) Trên góc độ các trường đại học:

Với tư cách là các đơn vị trực tiếp thực hiện hoạt động đào tạo, các trường đại học phải đảm nhận nhiều chức năng khác nhau như thúc đẩy triển khai đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên, xây dựng chương trình đào tạo và lộ trình đào tạo,... Cụ thể, gồm: xây dựng chính sách tổng thể, kế hoạch đào tạo; cung cấp đào tạo giảng viên và phát triển các chương trình và tài liệu đào tạo được phê duyệt và tiêu chuẩn hóa; thực hiện dịch vụ và tư vấn thông qua các ứng dụng thực tế. Các trường đại học cần thiết lập một cơ chế điều phối tổng thể việc phổ biến kiến thức về năng suất chất lượng để đảm bảo thực hiện suôn sẻ các hoạt động này. Hơn nữa, trong việc phát triển các chương trình và tài liệu đào

tạo, điều quan trọng người học và giới học thuật phải cùng nhau nghiên cứu khả năng ứng dụng các giải pháp nhằm nâng cao năng suất chất lượng có phù hợp với thực tế hay không để tiến hành điều chỉnh.

Về nội dung đào tạo kiến thức năng suất chất lượng, đào tạo kiến thức năng suất chất lượng cho sinh viên chuyên ngành Tài chính - Ngân hàng cần tập trung vào hai nội dung chính: (1) trang bị cho sinh viên kỹ năng phân tích và đánh giá về năng suất chất lượng trong các tổ chức, doanh nghiệp và nền kinh tế; (2) trang bị cho sinh viên các công cụ cải tiến năng suất phù hợp với lĩnh vực Tài chính - Ngân hàng.

Về các công cụ cải tiến năng suất đảm bảo chất lượng: ý kiến của các chuyên gia, nhà quản lý và giảng viên các trường đại học cũng như nhà quản lý tại các doanh nghiệp cũng đồng thuận trong việc nên đào tạo các công cụ phù hợp trong lĩnh vực TC-NH nhằm gia tăng năng suất tại các tổ chức, doanh nghiệp và nền kinh tế. Các công cụ cải tiến năng suất đảm bảo chất lượng được gợi ý, bao gồm: phương pháp 5S; Kaizen; LEAN (quản lý tinh gọn, loại trừ các lãng phí); phương pháp quản lý chi phí dòng nguyên liệu (MFCAs)...

Tăng cường sự hợp tác giữa các trường đại học và các nhà tài trợ, doanh nghiệp: các nhà tài trợ cử các chuyên gia ngắn hạn đến tham dự các hội thảo và đào tạo và/hoặc tổ chức các hội nghị quốc tế để chia sẻ những kinh nghiệm về năng suất chất lượng cho sinh viên các trường đại học là thực sự hữu ích. Chính điều này sẽ giúp các trường đại học, cũng như sinh viên được tiếp cận thường xuyên những kiến thức và kỹ thuật cần thiết mới nhất.

Tầm quan trọng của đào tạo giáo viên và phát triển chuyên môn sâu về kiến thức năng suất chất lượng: giáo viên đóng một vai trò quan trọng trong việc hình thành tư duy của thế hệ tiếp theo. Họ có trách nhiệm không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn hướng dẫn và truyền cảm hứng cho sinh viên trở thành người học tập suốt đời. Vì vậy, điều quan trọng giáo viên phải được đào tạo và phát triển

chuyên môn chuyên sâu cần thiết về kiến thức năng suất chất lượng để nâng cao kỹ năng và kiến thức giảng dạy của mình. Các chương trình đào tạo giáo viên và phát triển chuyên môn có thể cung cấp cho các nhà giáo dục những kỹ năng và kiến thức cần thiết về năng suất chất lượng để tạo ra trải nghiệm học tập hấp dẫn, hiệu quả và cá nhân hóa cho sinh viên. Một trong những lợi ích chính của việc đào tạo giáo viên và phát triển chuyên môn là nó có thể giúp giáo viên cập nhật các xu hướng giáo dục mới nhất và các phương pháp thực hành tốt nhất. Khi công nghệ tiếp tục phát triển và các nghiên cứu mới xuất hiện, giáo viên cần phải điều chỉnh và kết hợp những tiến bộ này vào phương pháp giảng dạy của mình. Các chương trình phát triển chuyên môn có thể cung cấp cho giáo viên những công cụ và nguồn lực cần thiết để cập nhật và cải tiến kỹ thuật giảng dạy của họ.

Cung cấp quyền truy cập vào tài liệu và tài nguyên giảng dạy chất lượng cao về năng suất chất lượng: việc tiếp cận các tài liệu và nguồn lực giảng dạy chất lượng cao về năng suất chất lượng là điều cần thiết để nâng cao chất lượng giáo dục, cũng như chất lượng học tập của sinh viên. Giáo viên yêu cầu quyền truy cập vào các tài nguyên phù hợp với chương trình giảng dạy, hấp dẫn và cung cấp cơ hội học tập ngoài lớp học. Tài liệu và tài nguyên giảng dạy chất lượng cao có thể có

nhiều dạng khác nhau, chẳng hạn như sách giáo khoa, tài nguyên trực tuyến, tài nguyên đa phương tiện và thiết bị hỗ trợ giảng dạy.

(3) Trên góc độ sinh viên:

- Không ngừng học tập và nâng cao năng lực: việc đào tạo giúp sinh viên đi đúng hướng, bằng cách mang lại cho họ ý thức tốt về công việc và những kỳ vọng về công việc trong tương lai. Đối với tất cả sinh viên, việc nắm vững kiến thức và kỹ năng cho công việc sẽ làm tăng sự hài lòng và tự tin của họ, từ đó nâng cao năng suất.

- Học hỏi kỹ năng mới: điều này giúp sinh viên biết rằng các trường đại học đang sẵn sàng và có thể phát triển - thậm chí còn mang đến cho họ những cơ hội thăng tiến trong tương lai. Điều này truyền cảm hứng và động viên sinh viên hướng đến những mục tiêu có thể đạt được một cách thường xuyên.

- Tăng mức độ tin cậy: học tập và duy trì các kỹ năng có thể nâng cao sự tự tin của sinh viên. Với sự tự tin cao hơn, sinh viên sẽ cảm thấy có giá trị và nhiệt tình hơn trong công việc. Điều này thường chuyển thành năng suất tăng lên.

- Tăng cường sự hài lòng của sinh viên: sự hài lòng là điều cần thiết cho một nơi làm việc hiệu quả. Đào tạo là một bước quan trọng trong việc cung cấp các kỹ năng mà sinh viên hướng tới sự hài lòng về những kết quả đạt được trong tương lai ■

****Bài viết là sản phẩm của đề tài khoa học và công nghệ cấp Quốc gia “Nghiên cứu phát triển chương trình đào tạo và triển khai đào tạo năng suất chất lượng cho sinh viên các trường đại học khối ngành Tài chính-Ngân hàng của Việt Nam”, Mã số 02.3/NSCL-2022.***

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Chính phủ (2020). Quyết định số 1322/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ: Phê duyệt Chương trình Quốc gia hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng suất chất lượng sản phẩm, hàng hóa giai đoạn 2021 - 2030.
2. Viện Năng suất Việt Nam (2022). Báo cáo năng suất Việt Nam 2022, VNPI, Hà Nội.
3. Báo cáo kết quả khảo sát thuộc nhiệm vụ Khoa học và Công nghệ cấp Quốc gia năm 2022: “Nghiên cứu phát triển chương trình đào tạo và triển khai đào tạo năng suất chất lượng cho sinh viên các trường đại học khối ngành Tài chính-Ngân hàng của Việt Nam”, Mã số 02.3/NSCL-2022.

Ngày nhận bài: 9/11/2023

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 25/11/2023

Ngày chấp nhận đăng bài: 10/12/2023

Thông tin tác giả:

1. PGS. TS. ĐOÀN HƯƠNG QUỲNH

2. TS. BẠCH THỊ THANH HÀ

3. TS. NGUYỄN THỊ BẢO HIỀN

Học viện Tài chính

**SOLUTIONS FOR LAUNCHING PRODUCTIVITY
AND QUALITY TRAINING PROGRAMS FOR FINANCE
AND BANKING UNIVERSITY STUDENTS**

● Assoc.Prof.Ph.D **DOAN HUONG QUYNH**¹

● Ph.D **BACH THI THANH HA**¹

● Ph.D **NGUYEN THI BAO HIEN**¹

¹Vietnam Academy of Finance

ABSTRACT:

In the context of applying science and technology and economic restructuring in Vietnam, increasing productivity and quality is an urgent requirement for businesses to maintain high and sustainable growth. To achieve this goal, it is necessary to provide finance and banking students with quality and productivity knowledge. Based on the current situation and the need for quality and productivity knowledge training for finance and banking students, this paper proposes some solutions to launch productivity and quality training programs for finance and banking university students.

Keywords: quality and productivity, quality and productivity training, finance and banking students, training solutions.